

“Landbouw kan niet alle extra maatschappelijke eisen zelf blijven betalen”

Of het nu gaat over stikstof of mest, er wordt altijd met een beschuldigende vinger naar de intensieve veeteelt gewezen. En wie veeteelt zegt, zegt veevoeder (fabrikanten). Katrien D'hooghe heeft vanuit de veevoederindustrie (BFA) begrip voor de maatschappelijke discussie rond de impact van de intensieve veehouderij, maar vindt dat het niveau wel hoger mag. “Op sommige momenten was ik met verstomming geslagen. Weinig overleg met de sector, en wetenschappelijke inzichten worden genegeerd. Erg jammer voor een sector die top is in Europa én de wereld.”

Ivan De Clercq

Katrien D'hooghe is sinds 2019 managing director van de Belgian Feed Association (vroeger Bemefa). Net op tijd om vanop de eerste rij de nasleep van de Afrikaanse varkenspest, de aanzet van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne en de daaruit vloeiende grondstoffencrisis van dichtbij mee te maken. “Het zijn woelige jaren geweest, maar ik heb vooral geleerd dat de veevoedersector in ons land een weerbare en dynamische sector is. Een sector die ook dicht bij de veehouders staat en hen doorheen de moeilijke jaren wil bijstaan.”

De landbouwsector staat deze periode fel onder druk. Ondanks de impact die dit ook op de veevoedersector zal hebben, staan jullie niet vooraan op de barricaden. Waarom?

Katrien D'hooghe: “Het gaat in de eerste plaats over wat er gebeurt op het landbouwbedrijf. Daarom is het vooral aan de landbouworganisaties om het voortouw te nemen, wat ze ook doen. We willen niet de aandacht van de

echte knelpunten afleiden. Maar al te vaak wordt het echte debat afgeleid naar een discussie over schaalvergroting en de druk van de agrovoedingsindustrie. Wel kijken we steeds hoe voedermaatregelen kunnen bijdragen aan oplossingen. Daar communiceren we heel duidelijk over. We nemen onze verantwoordelijkheid en ondersteunen waar nodig en waar ons advies gewenst is. We werken met iedereen samen en we nemen ook onze verantwoordelijkheid op in keteninitiatieven. Denk bijvoorbeeld aan PORK.be, de brancheorganisatie van de Belgische varkensketen, of aan thema's zoals antibiotica-reductie, duurzame soja of het convenant enterische emissies.”

Hoe kijken jullie naar de MAP- en PAS-discussie?

“Voor alle duidelijkheid: we hebben veel begrip voor de doelstelling om de natuur te beschermen. We moeten iets doen om onze stikstofuitstoot naar beneden te halen en als BFA hebben we daar van in het begin mee onze

schouders onder gezet. Maar de manier waarop de PAS-discussie verlopen is, daar wordt toch niemand gelukkig van. Eerlijk gezegd vond ik het beneden alle peil hoe weinig overleg er is geweest met de sector en hoe weinig er rekening werd gehouden met wetenschappelijke inzichten. De focus ligt wel heel erg nadrukkelijk op de afbouw van de veestapel.”

Het kan ook anders?

“Uiteraard. In elke andere sector worden innovatie en technologie toegejuicht en ondersteund met subsidies. Maar als wij erover praten, krijgen we met ongeloof te maken en gaat men op de rem staan. Ik vind het erg jammer voor de sector dat er op zo'n manier naar ons wordt gekeken.”

Een veelgehoord argument is dat we moeten evolueren naar een veeteeltsector op maat van Vlaanderen, zonder monden in het buitenland te willen voeden.

“Ik vind de exportdiscussie een non-discussie. Kijk eens in de winkelrekken naar wat er aan exotische producten (mandarijnen, avocado's, quinoa ...) ligt die naar ons worden geëxporteerd. Maar daar hoor je niets over. Ons voedingspatroon is niet afgestemd op nationale grenzen. Bovendien blijft het meeste van hetgeen we exporteren binnen Europa en past wat we exporteren veelal binnen de zogenaamde 'vierkantsverwaarding' van een dier: delen van een dier (oren, poten ...) die wij niet meer lusten.”

Katrien D'hooghe, managing director BFA:

“We mogen onze ecologische en voedertechische sterke positie vooral niet zomaar opgeven.”

Misschien is het eerder dan de export de toenemende schaalgrootheid die tegen de borst stuit.

“Als de insteek is dat er grenzen moeten zijn aan de milieudruk die de omgeving aankan, vind ik dat niet fout. In Vlaanderen hebben we heel veel activiteiten op een beperkte oppervlakte, en dat daar limieten aan verbonden zijn is logisch. Maar discussies over export versus korte keten of kleinschalig versus grootschalig vind ik naast de kwestie. We stellen ons die vragen ook niet voor hetgeen we importeren. Zolang er in Europa een vrije interne markt is en dat de prijsvorming op Europees niveau plaatsvindt, kan je het op Vlaams niveau niet maken om één bepaald landbouwmo-

del op te leggen. Het is aan ieder voor zich om zijn plaats te vinden en te ontwikkelen. Voor sommigen zal dat kleinschalig met lokale retailers zijn, voor anderen misschien eerder op een grotere schaal.”

Je pleit voor het accepteren van technologische ontwikkelingen om bijvoorbeeld de stikstofemissies terug te dringen. Welke hulp kan de veevoedersector hierbij bieden?

“Wat via het voeder kan, is meer inzetten op precisievoeding en het verlagen van het ruw eiwitgehalte. Hoe meer het ruw eiwitgehalte in het voeder afgestemd is op de exacte behoefte van het dier, hoe minder stikstof er in het milieu zal terechtkomen. We kunnen

dat ruw eiwitgehalte verder verlagen, maar dat gaat niet vanzelf. Het gebruik van synthetische aminozuren om het aminozuurprofiel van een voeder op peil te houden, komt tegen een extra kost. Een voedermaatregel zal wellicht altijd in combinatie met andere maatregelen worden genomen. We moeten boeren de vrijheid geven om te kiezen wat voor hen het beste past.”

Je gelooft niet zomaar in minder-minder omwille van het milieu?

“We mogen onze ecologische en voedertechische sterke positie vooral niet zomaar opgeven. We produceren zeer efficiënt met een zeer gunstige voederconversie. We hebben ook heel veel gespecialiseerde kennispartners, bekwame boeren, grote beschikbaarheid van nevenstromen ... In vergelijking met een koe in India doet onze koe het zeker efficiënter op het vlak van methaanuitstoot. Dat dit gepaard gaat met een zekere lokale milieudruk, kunnen we niet ontkennen. Ongebreidelde groei zal er niet meer inzitten, daar moeten we realistisch in zijn.”

De mengvoederindustrie en BFA zijn betrokken bij enkele hete hangijzers, denken we maar aan de antibioticareductie of het reduceren van methaanemissies. Is de sector op de goede weg?

“Wat antibiotica betreft hebben we al een hele weg afgelegd, maar we zijn er nog niet. Tegen 2030 willen we het antibioticagebruik in gemedicineerde voeders uitfasen op een duurzame manier. Dat wil niet zeggen dat we het gebruik simpelweg verschuiven naar de boer. Het moet om een echte daling gaan. Ik ben ervan overtuigd dat we op de goede weg zitten. Wat methaanemissies betreft, hebben we het Convenant Enterische Emissies ondertekend en zitten we de werkgroep rond voedermanagement voor. We willen de administratieve overlast voor de boer beperken en waar mogelijk de randvoorwaarden soepeler en werkbaarder maken.” ▶

De meeste voedermaatregelen kosten extra centen. Wie moet dat betalen? Nog maar eens de boer?

“Het is een moeilijke discussie. Maar als de maatschappij verlangt dat we naar een duurzame veehouderij gaan, moet men er zich bewust van zijn dat dit een hogere kostprijs impliceert. Men durft al wel eens te vergeten dat de landbouwsector een economische en geen maatschappelijke sector is. Ofwel komt die factuur dus voor een deel bij de consument in het winkelrek terecht, maar dan moet er een onderscheid zijn met importproducten die niet onder deze inspanningen worden geproduceerd. Ofwel komt die tegemoetkoming via het subsidietraject van de ecoregeling, die wat ons betreft gerust wat hoger mag. Wellicht wordt het een combinatie: een deel bij de retail, een stukje tegemoetkoming door de overheid en een stukje voor de keten.”

Dat wordt geen makkelijke taak om die rekening te splitsen.

“Het zal wel moeten. We kunnen niet

van de landbouwer blijven verlangen om alle kostprijsverhogingen te dragen. Het is heel moeilijk om lokaal bijkomende eisen op te leggen en te vinden dat de vergoeding ervoor van de lokale markt moet komen, terwijl deze producten in het winkelrek moeten concurreren in een vrije Europese markt. Dat spreekt elkaar tegen, en wordt nog te weinig erkend. We hebben dure grond, hoge investeringen, dure arbeid en dure kennis. In een markt die enkel de kostprijs waardeert, is dat een oneerlijk spel om te spelen.”

Verwacht je door het moeilijke economische klimaat dat veel varkensboeren zullen intekenen op de uitkooppregeling?

“Een jaar geleden zou ik volmondig ja gezegd hebben, vandaag ben ik voorzichtiger. Het is moeilijk om te veralgemenen en boeren maken steeds de optelsom van goede en slechte jaren. We hebben heel moeilijke jaren achter de rug. Ik ga er eigenlijk vanuit dat we voor jaren van inkrimping staan, maar

ik durf geen uitspraak te doen over hoe groot die zal zijn.”

Betekent een krimp in het aantal dieren ook een krimp in de veevoedersector?

“De trend van fusies en samenwerkingen was al bezig en die zal zich wel voortzetten. Iedereen zoekt efficiëntie. Dat daarbij ook vanuit de buurlanden naar ons land wordt gekeken, is te verwachten. Maar ik denk dat we een sterke en solide basis van Belgische veevoederfabrikanten hebben. Onze fabrikanten voelen zich betrokken bij hun klanten, terwijl dat soort relaties in de buurlanden toch afstandelijker zijn. De samenwerking binnen de keten met de landbouwersorganisaties verloopt over het algemeen ook goed. Laten we deze samenwerking vooral voortzetten.” ■

“We willen de administratieve overlast voor de boer beperken.”

Diervoederproductie op laagste niveau sinds 2011

De Belgische diervoederproductie zakte in 2022 met 6% naar 6,7 miljoen ton. Dat maakte BFA bekend in het kader van haar jaarlijkse algemene vergadering. De diervoederproductie zakt daarmee naar het laagste niveau sinds 2011. De sterkste daler was de varkensvoederproductie met 8,7%. BFA ziet dit als een rechtstreeks gevolg van de slechte marktomstandigheden en de doelstelling uit het stikstofakkoord om de varkensstapel met 30% af te bouwen. De diervoeders werden ten opzichte van 2021 wel gemiddeld 31% duurder. Daarmee steeg de omzet van de Belgische diervoederproducenten met 25% tot 6,9 miljard euro. Als oorzaak van die prijsstijgingen werd onder andere verwezen naar de oorlog in Oekraïne en de hoge grondstoffen- en energieprijzen. BFA verwacht dat door geopolitieke invloeden en lokale milieu-uitdagingen zoals de stikstofaanpak de dalende trend ook de komende jaren nog zal aanhouden.